

לך-לך

עלון מס'

957

שנה כ' התשע"ט

פניני הפרשה

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

היום - לעשותם!

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן (יב. ד) - אין הרי תג מיותר בתורה, והנה - שואל האור החיים הקדוש - נדמה לכאורה כי פסוק זה לחנם נכתב חלילה, שכן הפסוק הבא מפרט: "ויקה אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו" וגו'?

ומיישב, שהתורה באה לגלות לנו גודל חיבתו של אברהם אבינו לקדוש ברוך הוא, שמיד שצוה עליו "לך לך", לא השתהה אפילו שעה אחת ולא הישב השבונות "איך אצא בלי לדעת לאן פני מועדות?", "כמה זמן יארך המסע?", "כיצד אעזוב את אבי ומולדתי?", אלא מיד "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'", דהיינו שהלך מיד כאשר דיבר אליו ה'.

מסופר על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב שהיה מפעם לפעם מתארח בעיירה סמוכה אצל בעל אכסניה שהיה מקבלו בסבר פנים יפות. אמר לו הצדיק אם תצטרך טובה תבוא אלי ותבקש, ובעז"ה אשתדל לעזור לך. לימים, המצב הכלכלי היה קשה. אנשים לא התארחו כמעט באכסניה, ולא היה כסף לשלם לבעה"ב הפריץ. ראה זאת הפריץ ואיים על בעל האכסניה שאם לא ישלם עד תאריך מסוים ישליך אותה ואת משפחתו לכלא. בצר לו, נסע לרבי לוי יצחק מברדיטשוב.

ביקש הצדיק גליון נייר, נכנס לתוך החדר, סגר את הדלת וישב שם זמן מה. הכניס את הדרך לתוך מעטפה, סגרה היטב ונתן לבעל האכסניה, וכה אמר לו: "מסור את המעטפה לפריץ ותראה ישועות גדולות". לקח בעל האכסניה את המעטפה בעודו דואג ותוהה: "כיצד אכנס לפריץ, מי יודע איך יקבלני, האם יתפעל ממה שכתב הרבי, ובכלל לא שמעתי שהצדיק כתב משהו בעמ'...".

לא התאפק ופתח את המעטפה. השתומם לגלות שהדרך ריק וחלק. התחיל לחשוב מה יאמר הפריץ אבל בכל זאת סמך על קדושתו של הצדיק. הלך ומסר את המכתב לידי הפריץ בידיים רועדות. הפריץ הסתכל בנייר, חשב, עיין בו ושוב חשב עד שאמר לו כי הוא מתחשב במצבו הקשה ונותן לו את האכסניה לשלש שנים בלי תשלום ומוותר לו על כל החוב. שמח בעל האכסניה ומיד נסע לרבי לוי יצחק לבשרו ולהודות לו. שאלו הצדיק "האם לא העניק לך דברים נוספים?" התפלא הלה. שאלו הצדיק האם מסרת את המכתב כפי שאמרתי לך. הודה בעל האכסניה שלא אזור אומץ ופתחה. אמר לו הצדיק: "דע שהיה מגיע לך את כל האכסניה במתנה לך ולדורותיך, אך מאחר שנפתחה המעטפה, לפחות הרווחת שלש שנים ללא תשלום". ללמדנו כי מי שהולך אחר דבר ה' והכמי ישראל בעיניים עצומות ומקיים את דבריהם "ככל אשר יורוך", זוכה לישועות שלא כדרך הטבע.

עצה טובה	לא תהו בראי
כדי לשכך כעס על מישהו שגרם לך צער, חשוב שלא מידו היתה זאת אלא זהו מעשה שטן המבקש לחרור ריב... (בן איש חי שנה שניה פרשת וירא אות א').	זיעה משמשת כאמצעי לפינוי מזהמים מהגוף ולצינונו. בנוסף, תהליך ההזעה מאפשר לגוף להסתגל לטמפרטורות סביבה שונות וכן לבצע מאמצים מבלי לעלות את חום הגוף מעבר לנדרש. אנשים שמערכת ההזעה שלהם אינה מתפקדת, אינם יכולים לאזן את חום גופם, ולכן אסור להם לצאת למקומות חמים, ועליהם לחשוב על כל צעד ושעל כדי לשמור על חייהם.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"האחדות והשלום תלויים במדת הענוה, שכשיהיה כל אדם מוחל על כבודו ואינו מקפיד על מה שעשה לו חברו, אם שבזה אותו או שלא כבודו, אז יגדל ביניהם השלום ויתמידו באהבתם ויהיו חיים וקיימים תמיד".

("מגיד חדשות" ח"ט דרוש מ"ב)

פנינים ופרפראות

ויאמר ה' אל אברם לך לך (יב. א) - אמרו חז"ל (והובא בפירש"י להלן י"ד י"ז) שלאחר מלחמת ארבעת המלכים נגד החמישה, הושוו האומות והמליכו את אברם למלך עליהם, וזהו מה שכתוב (שם) אל עמק שוה הוא עמק המלך. ע"כ. ונראה לרמוז בפסוק "אל אברם לך" סופי תיבות מלך, לרמוז על מה שאמר לו הקב"ה שאודיע טבעך בעולם, והיינו ע"י שימליכוהו האומות עליהם למלך. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

אמרי נא אחותי את וגו' וחיתה נפשי בגללך (יב. יג) - הקשה לי מר אליהו שניב הי"ו הרי ה' הבטיחו בתחילת הפרשה שיוכה לכל הטובות, ומה לו לחוש שיהרגוהו? ואפשר ליישב שלא רצה לסמוך על הנם שלא ינכו לו מזכויותיו. או שרצה להרבות זכויותיה של שרה על ידי שתצילו ממות, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. וזהו שהדגיש "וחיתה נפשי בגללך". אמנם עיין ברמב"ן שכתב: "ודע כי אברהם אבינו חָטָא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עוון מפני פחדו פן יהרגוהו, והיה לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר לו, כי יש באלוקים כח לעזור ולהציל. גם יציאתו מן הארץ, שנצטווה עליה בתחילה, מפני הרעב, עוון אשר חטא, כי האלוקים ברעב יפדנו ממות. ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה. במקום המשפט שמה הרשע והחטא". (חן בשפתותיך, כת"י).

נקודת חן / עובדיה חן

חומרא או קולא

זה היה בתור חומרא, אז פעם אחת אני לא אחמיר...", ובהרבה מקרים אין זו חומרא, אלא איסור מן הדין! ועוד שפעמים חומרא בנושא אחד, עלולה להיהפך לקולא בנושא אחר. ונמצא שמתוך חומרא בא לידי קולא. מתוך שהוא אוסר את המותר, סופו להתיר את האסור.

פעמים שהיצר מושך את האדם להחמיר ולדקדק בעניינים שוליים, כדי להסיח דעתו מהדברים העיקריים. כך מצפוננו של האדם רגוע. בלבו הוא בטוח כי הוא צדיק ומחמיר גדול, בעודו בעצם נרדם בשמירה' מול מכשולים חמורים בהרבה. הרבי מקוצק זצ"ל היה אומר על כך בשנינותו החדה: "חבל ש'לא תגנוב' כתוב בעשרת הדברות, אם זה היה 'ענין' - היו יותר מחמירים ומדקדקים בו...".

את הנזק שעלול להיגרם מדקדוק יתר ב'עניינים', הסביר יפה בספר "מכתב מאליהו" ח"ג על פי כוחות הנפש: "כל המפליג בערך ענין אחד, קרוב שעל ידי זה יוקטן בעיניו ערך ענין אחר. וסכנה גדולה נשקפת בזה ברוחניות, שעלול היצר להשתמש בתחבולה זו להשביע את האדם בדקדוקי מצוה אחת כדי להכשילו ח"ו בעבירות רבות. על כן נכון הוא להקדים ולהחמיר בדקדוקים בעניינים עיקריים כמו ביטול תורה לשון הרע וכו' כדי להימלט מהסכנה שעל ידי דקדוקים צדדיים בהידורי הידורים יסיח האדם דעתו ח"ו מהעניינים העיקריים אשר לדאבוננו אנו נכשלים כל כך בהם. הלא ידמה בזה לבן-אדם הבא לפני המלך בעניבה יפה מאוד, והוא לבוש בלויי סחבות וסמרטוטים".

דוד המלך עליו השלום ביקש בתחנונים: "שמרה נפשי, כי חסיד אני" (תהלים פו, ב). ותמוה: מה נתנת טעם היא זו, וכי החסיד זקוק לשמירה מיוחדת?

אכן כן, תירץ ב"אגרא דכלה" (פרשת קרח), הצדיק, שכל אורחותיו על פי הדין, אם פגע בו מנוול זה, היצר הרע, ימשכהו לבית המדרש (קידושין ל' ע"ב), יפתח בפניו את השלחן ערוך, ויראהו שהדבר אסור. אבל אם חסיד הוא, וכל מעייניו בעשיית נחת רוח ליוצרו ולפנים משורת הדין, זקוק הוא לשמירה מיוחדת, שכן אין על כך שלחן ערוך מפורט, ועליו לשקול כל צעדיו האם לא יצא שכרו בהפסדו, ואין כאן חומרא המביאה לידי קולא.

פעמים שהיצר מושך את האדם להחמיר מתוך עצלות. דוגמא לזה נתן הגאון רבי משה לוי זצ"ל (שהשבת ההילולא שלו) באחד השיעורים: "יש אנשים שכאשר מסתפקים הם בשאלה הלכתית, הם מתעצלים לברר את הדין, ומחמירים על עצמם. היצר אומר להם יש ספק, תחמירו ולא תפסידו. לכאורה הם חסידים גדולים, אך צריך לדעת כי אין זו דרכה של תורה, אלא זוהי עצת היצר הרע שחפץ למנוע מהאדם לברר את ההלכה".

וציין תקלות נוספות שעלולות לצאת מכך. למשל, לאותו אדם שמחמיר מעצלותו לברר ההלכה, עלול לבוא אי פעם דבר שיש בו חשש של איסור באמת, והוא יחפוץ בו מאוד, ואז יהיה לו קל יותר להקל, שכן יאמר לעצמו "הרי כל מה שנמנעתי עד עכשיו,

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

'מת' באמצע המסיבה

ולהטות אוזן, להבין ולהשכיל במנהגי עם ועם !

פנה אל מארחיו ושאל: "הלא תאמרו לי מה זאת!". נענו ואמרו: "כך מנהגנו מימים ימימה. כאשר אנו מבקשים לשתות ולשמוח בלא גבול ומדה ובשכחת כל דאגה וטרדה, אנו מביאים "נפטר" כדי להרבות את השמחה. כאשר אנו רואים כי סוף אדם למות, ויהיה פגר מת, ויטמנוהו בקברו, מקום שאין בו לא אכילה ולא שתיה, לא ניגון ולא ריקוד, הרי שנשים לבנו לנצל את הזמן ולהזדרז להרבות בהוללות ובהפקרות ככל יכלתנו, כל עוד הדבר בידינו, מאחר שאיננו יודעים יום מותנו..."

נמצא, כי במקום לנצל את זכרון יום המיתה לניצוח היצר, מתוך ידיעה שאין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב אלא מצוות ומעשים טובים (אבות פרק ו'), זכרון זה מדרבן אותם לשקוע בחיי סאוב, בבחינת: "אכול ושתו כי מחר נמות" (ישעיה כב, יג).

ובזה פירש הגרי"ח זצ"ל דברי הגמרא במסכת שבת (ל"א ע"ב) על הפסוק "כי אין חרצובות למותם, ובריא אולם" (תהלים עג, ד): "אמר הקדוש ברוך הוא, לא דיין לרשעים שאינם חרדים ועצבים מיום המיתה, אלא שלכם בריא להם כאולם". כלומר, עוד מזכירים לעצמם את יום המיתה כדי להרבות תאוותם !

ובזה מסבירים מדוע העצה "יזכיר לו יום המיתה" לרוצה לנצח את יצרו, באה בגמרא בברכות (ה' ע"א) רק אחרי העצות של לימוד תורה וקריאת שמע, כמו שאמרו שם: "לעולם ירגיז אדם יצר הטוב על יצר הרע. ניצחו - מוטב, ואם לאו, יעסוק בתורה. ניצחו - מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע. ניצחו - מוטב, ואם לאו - יזכור לו יום המיתה". שכן הזכרת יום המיתה פועלת לנצח את היצר, רק כאשר היא באה לאחר הכנה והקדמה של לימוד תורה וקבלת עול מלכות שמים. בלי המטען הרוחני הזה, היא יכולה לפעול בדיוק בכיוון ההפוך.

המפגש עם המיתה והעונש, לא לכולם הוא גורם לקבירת התאוה. אדרבא, לרשעים, זכרון יום המוות גורם דוקא לתמריץ לרדיפת תאוותיהם. וכמו שסיפר רבנו יוסף חיים זצ"ל (בספרו "בן יהודע" שבת ל"א ע"ב, הובא ב"אבותינו ספרו לנו"):

מעשה במלך שהיה לו בן יחיד, יורש עצר. ויאמר המלך לבנו: "הנה זקנתי ושבתי, ואתה עתיד למלוך אחרי. רצוני שתכין עצמך לכס המלוכה, לשפוט בצדק ולפעול לרווחת העם. צא נא, בני, לתור ממלכות ולסייר בארצות, ראה סדרי ממשל ומנהגי עם ועם, ותאמן את כל הטוב והנאה שבכל אומה ולשון!".

נטל הבן ברכת פרידה ויצא לדרך. ממלכות הרבה עבר, ובארצות רבות ביקר. יום אחד הגיע למדינה אחת שאשר ארע בה נחרט בלבו לעד. משאך הציג עצמו, שמחו לבואו וערכו לכבודו סעודה בארמון המלך. קראו את השרים והפחות למשתה גדול, והזמינו נגנים שניגנו בכלי זמר רבים.

השולחנות היו ערוכים במעדנים ובמגדנות כיד המלך, אך לפני תחילת הסעודה, בטרם פצחה התזמורת בנגינה, הובאה לפתע למרכז האולם - אלונקה ועליה שוכב כפגר מת אדם שהושקה בסם שינה. רחצוהו כדרך שרוחצים את המתים והלבישוהו תכריכים, נשאוהו והניחוהו בארון המתים, והוציאוהו מן האולם - ובן המלך רואה, תמה ומשתאה, נבוך וחרד.

ויהי אך יצאו מלווי ה"מת" - והתזמורת פצחה בנגינה מקפיצה, הגביעים התמלאו יין ושכר, המסובים שתו, צהלו ועלזו עד לב השמים.

ובן המלך נבוך שבעתיים. כאשר ראה את המחזה - הבאת ה'מת' והכנתו לקבורה - כמעט התעלף, ולא נותרה בו נשמה. מימיו לא ראה נפטר, ובטח לא חזה ברחיצתו. ומה ענין מת לכאן, וכיצד אפשר לשמוח שמחה כה גדולה, מיד לאחר מחזה כה מדכא! אבל הרי לשם כך ממש נשלח לתור ארצות, לפקוח עין

☺ זה לא חוק! ☺

מוכר ספרים, נכנס לאחד הבניינים, דופק בדלת הראשונה ומנסה למכור לבעל הבית את הספר "חפץ חיים". "לנו אין צורך בספר", דוחה האיש בנימום, "אצלנו ב"ה לא מדברים לשון הרע"... ובאותה נשימה מוסיף, "תציע לשכנים שמעלי, שם הם מאוד זקוקים לספר"...

☺ חוק חוק אפ"ה... ☺

האם איננו פעמים רבות מתעלמים מנגעי עצמנו, ורואים רק את חסרונות זולתנו?...!

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: יש נוהגים שהכלה מסירה כל תכשיטיה לפני כניסתה לחופה, ויש שנהגו שגם החתן וגם הכלה מסירים כל מה שיש עליהם כולל מה שבכיסים. יש מקור לזה?
תשובה: שטויות והבלים.

שאלה: אשה גרושה שנישאת פעם שניה, ויש לה בנים בוגרים מעל גיל 20, האם הם רשאים להיות נוכחים בחופה?
תשובה: יכולים להיות נוכחים בחופת אמם. ואין בזה משום פגיעה באביהם, כיון שהם גדולים ועומדים ברשות עצמם.

שאלה: אבי רוצה לכבד את דודי ואשתו ללוות אותי ואת הכלה לחופה, ושואל אם יש עם זה בעיה?
תשובה: אפשר.

שאלה: ממתי מתחילים ימי השבע ברכות – מתחילת הברכה הראשונה שמתחת לחופה או מסיום הברכה האחרונה (נפקא מינה כשהברכה הראשונה נאמרת לפני השקיעה והאחרונה לאחר השקיעה)?
תשובה: מסתברא מסיום הברכה האחרונה.

שאלה: זוג חילוני המתעקש שגם הכלה תתן טבעת לחתן תחת החופה. האם אפשר להניח להם לעשות זאת, באופן שיעשו הדבר בסוף החופה (לפני שבירת הכוס), ויודיע הרב (מסדר החופה וקידושיין) שזו רק מתנה ואין זה חלק מן הקידושיין?

תשובה: לדעתי באופנים האלה אין חשש, אך לא תאמר "הרי אתה מקודש לי", כי זה שגעון. ובחול"ל נהגו שלמחרת יום הנישואין גם החתן עונד באצבעו טבעת שבה כתוב שם הכלה ואח"כ שם החתן. ובטבעת הכלה שם החתן נכתב הראשון ואחר כך שם הכלה. על דרך "דודי לי ואני לו".

שאלה: ילדים קטנים שאינם מתעטפים בטלית גדול, האם יש להרגילם לברך על טלית קטן "על מצות ציצית"?

תשובה: בודאי, ודעת כמה פוסקים שגם גדולים מברכים על טלית קטן "על מצות ציצית" אם יש בו השיעור הקטן שכתב הבן איש חי.

נותרה כמות מצימצמת מהספר

החזון והמהפכה

היצועד בעקבות עשר המהפכות שחולל מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בחזונו הגדול

ניתן להשיג במכון "אורח צדיקים" בטל: 08-6727523 או בפלא' 050-4174471

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל
להצלחת משפחת בניטה הי"ו